

Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinin Mevcut Durumu

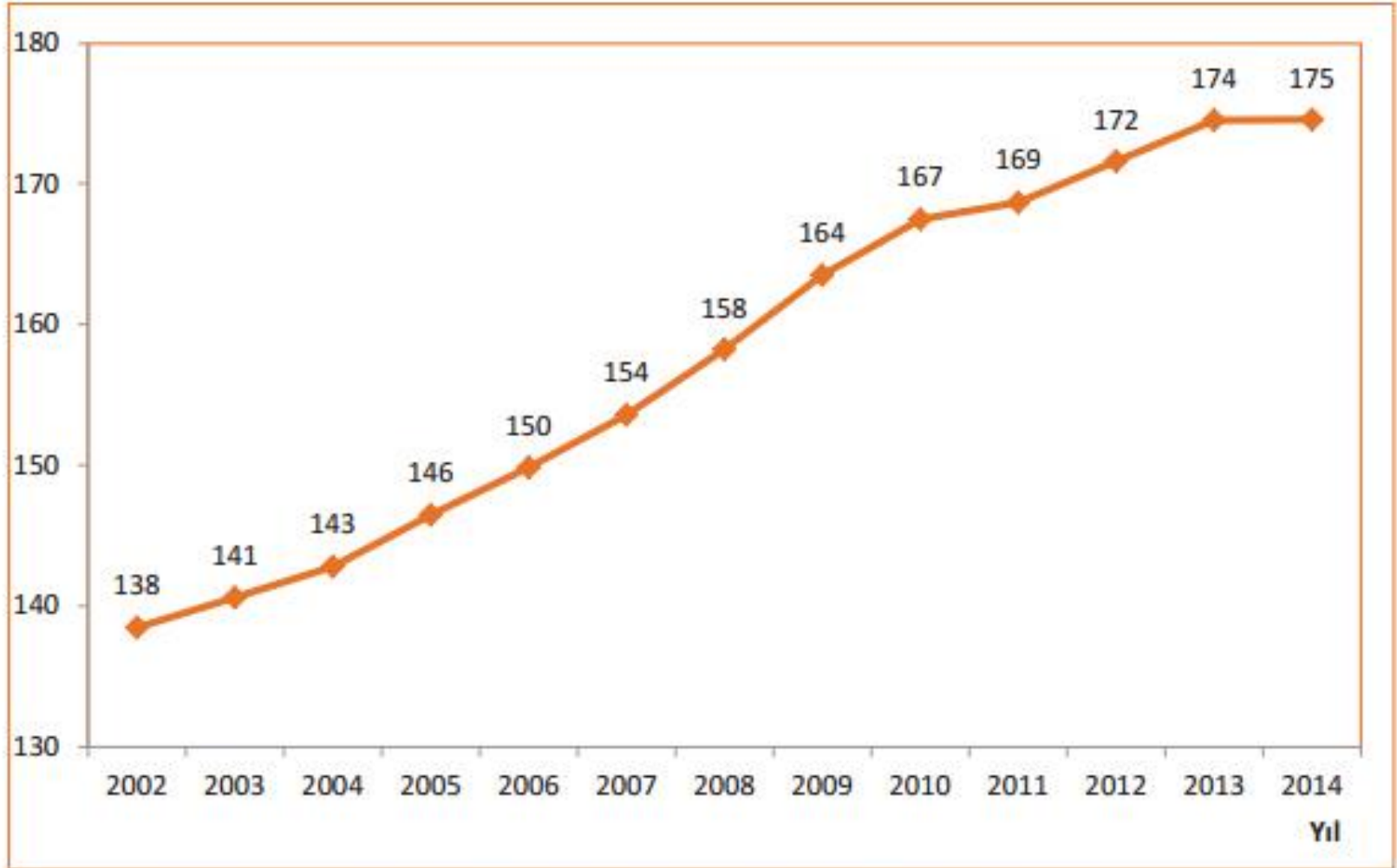

Tablo 8.3. Yıllara Göre Sağlık Personeli Sayıları, Sağlık Bakanlığı

	2002	2010	2011	2012	2013	2014
Uzman Hekim	22.187	31.527	32.623	34.069	35.081	36.886
Pratisyen Hekim	29.030	33.229	33.523	32.457	32.601	33.060
Asistan Hekim	6.189	7.679	7.236	7.137	7.814	7.930
Toplam Hekim	57.406	72.435	73.382	73.663	75.496	77.876
Diş Hekimi	3.211	7.069	7.225	7.291	7.997	7.640
Eczacı	1.596	1.854	1.891	1.920	2.067	2.102
Hemşire	54.360	77.472	89.314	92.118	93.700	94.404
Ebe	39.473	45.515	46.944	48.409	48.694	48.103
Diğer Sağlık Personeli	33.276	70.701	82.201	83.542	96.391	107.327
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	67.496	172.296	181.295	181.824	186.217	196.459
TOPLAM PERSONEL SAYISI	256.818	447.342	482.252	488.767	510.562	533.911

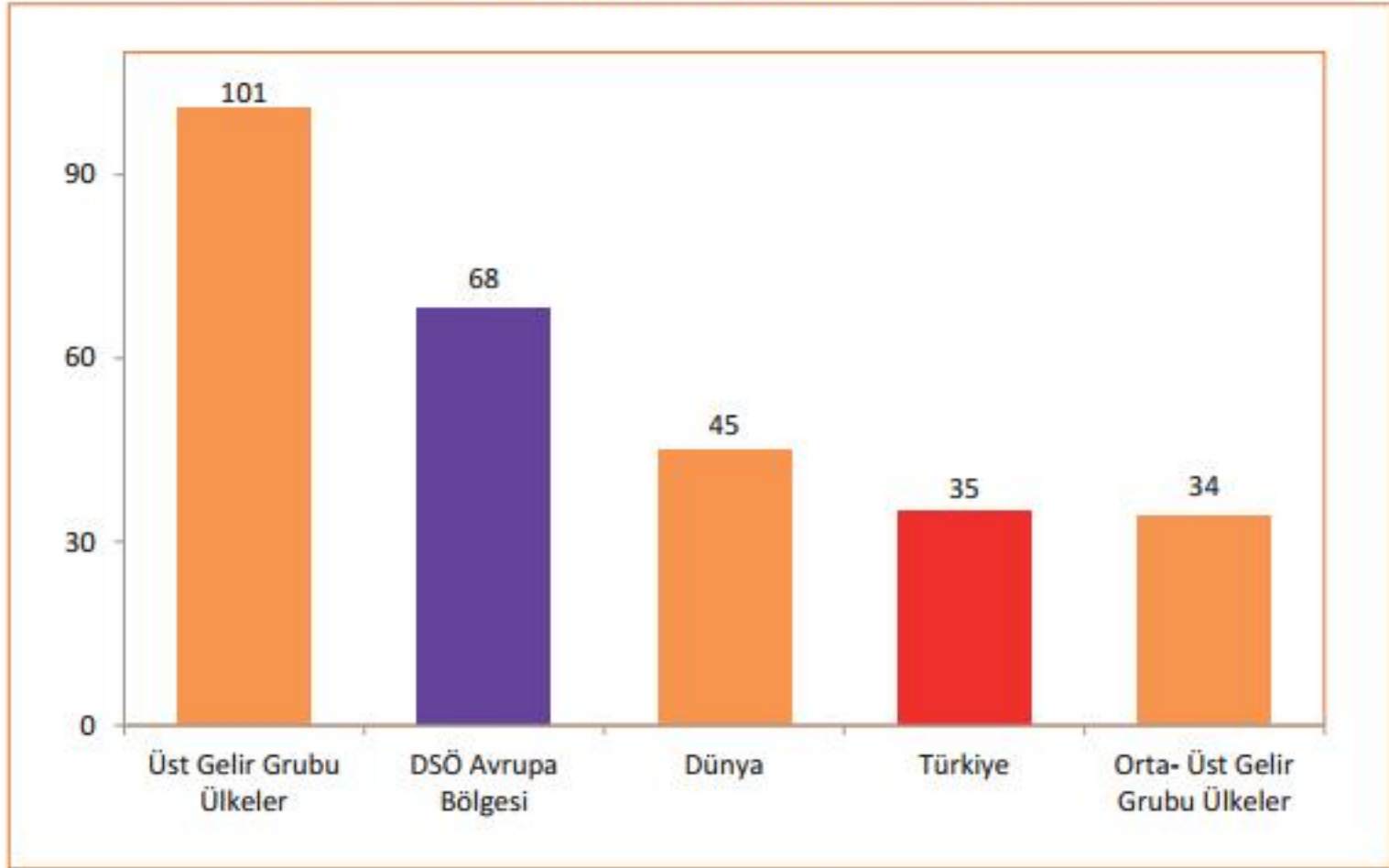
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.1. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Tüm Sektörler

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

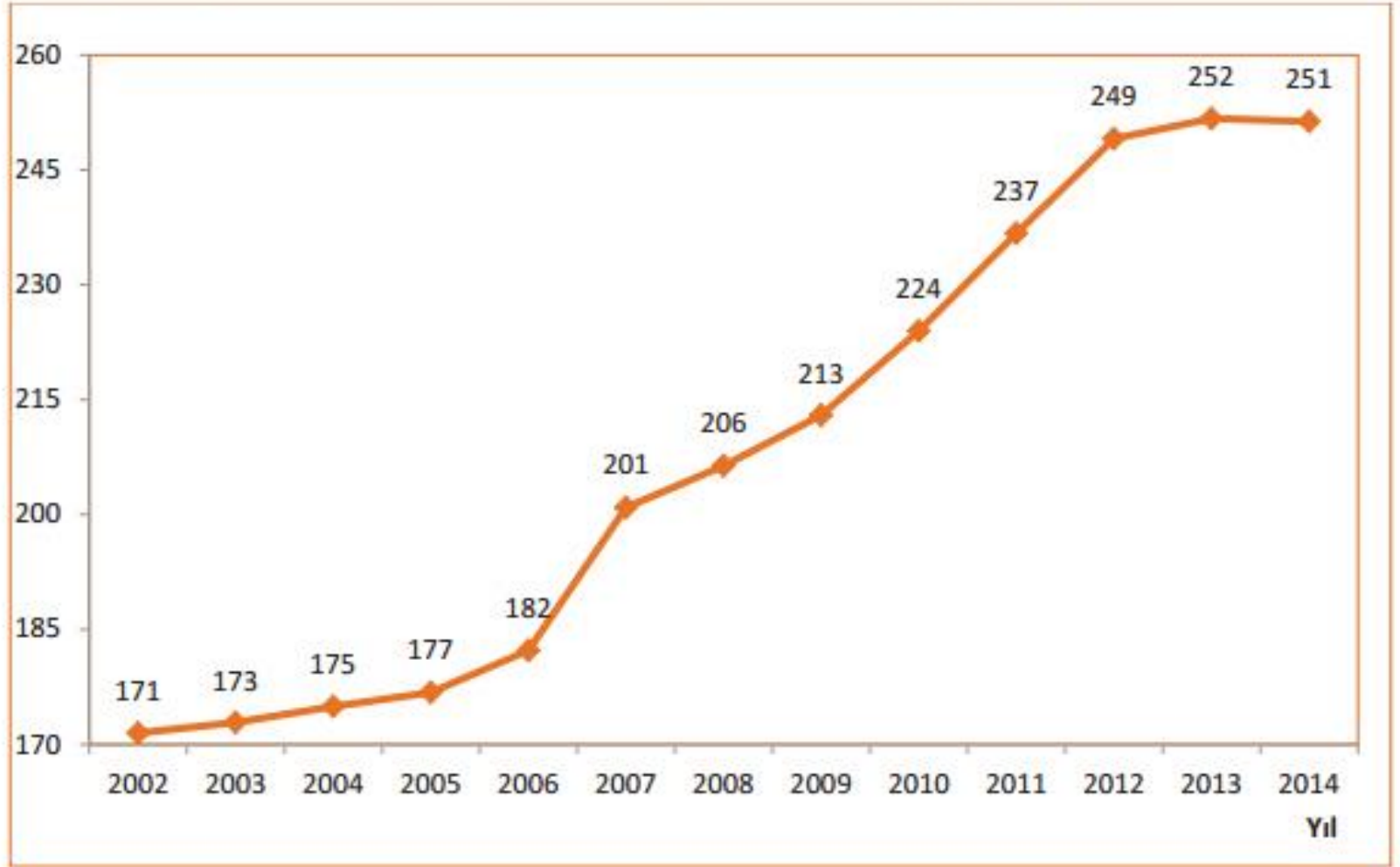
Şekil 8.12. 100.000 Kişiyeye Düşen Eczacı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, DSÖ World Health Statistics 2015

Not: Türkiye verisi 2014 yılına aittir. Uluslararası bölgelere ait veriler 2007-2013 yılları arası en son yıl verisidir.

Şekil 8.13. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Nüfus/ Aile Hekimliği Birimi

Ülkemizin tümünde son 5 yılda aile hekimliği birimi sayısı yılda 200-250 birim olarak arttırılabilmıştır.

Aynı anda istifa vb. nedenlerle boş kalan birim sayısı bu sayıdan çok daha fazladır.

Aile Hekimi başına düşen nüfusun ;

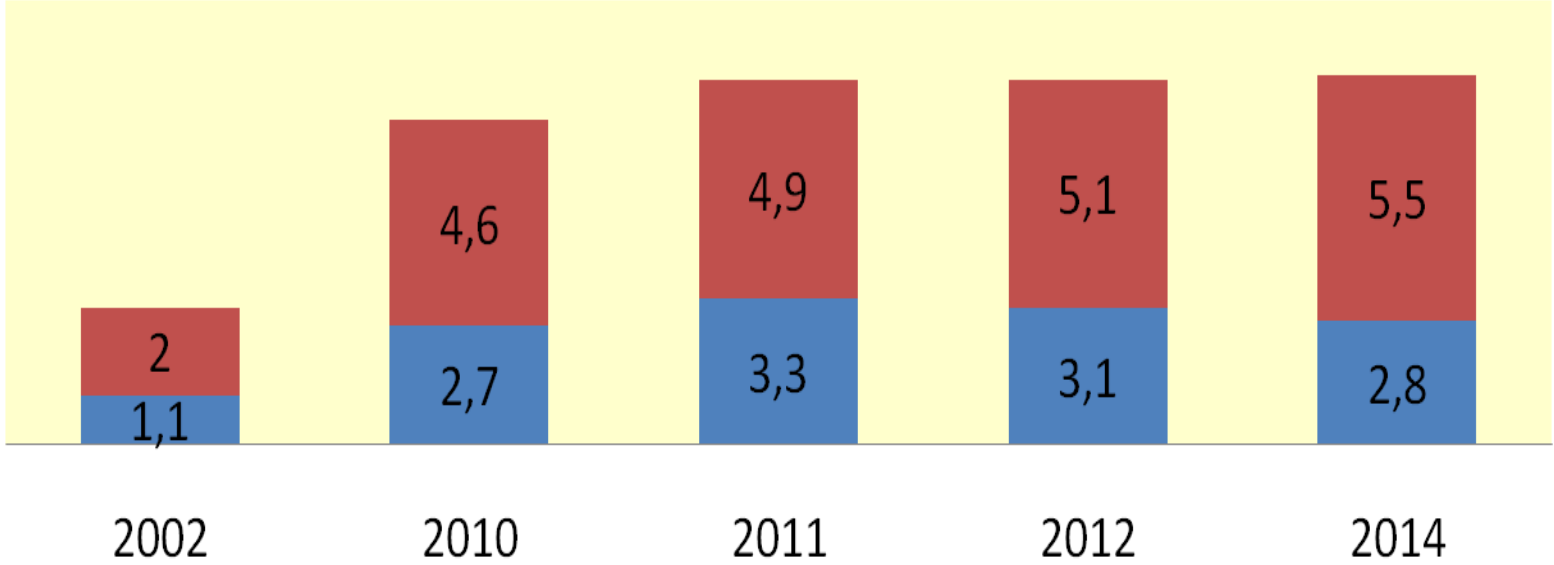
Türkiye ortalaması 3.633

İstanbul ortalaması 3.925'dir.

5 yılda ortalamalarda bir değişiklik olmadığı gibi büyükşehirlerde artış söz konusudur.

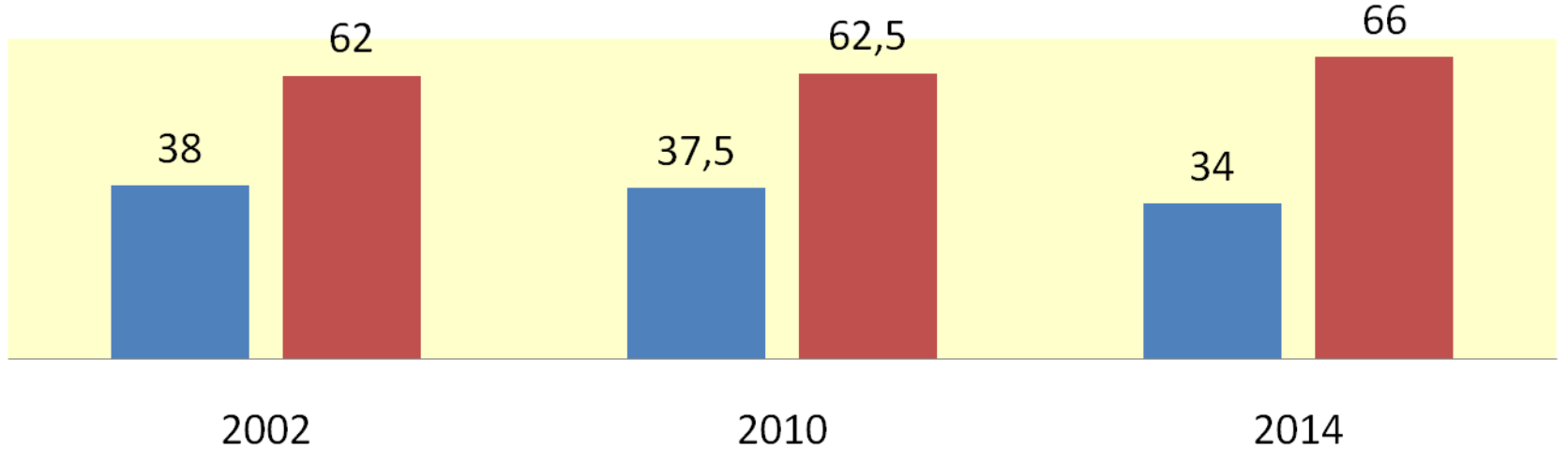
Kişi başı hekime başvuru

- Birinci Basamak
- 2. ve 3.basamak

Hasta Başvurusu

- Birinci Basamak
- 2. ve 3.basamak

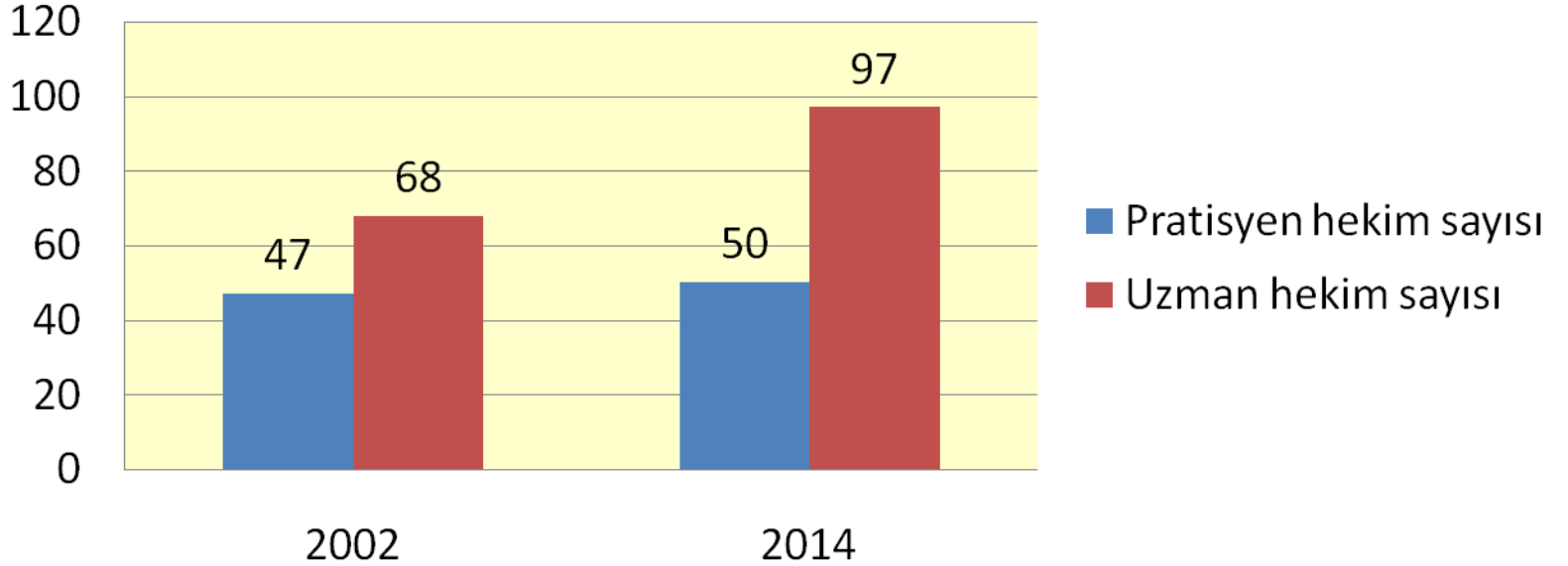

Aile hekimliği sistemiyle birinci basamağın hastanelerden daha çok tercih edileceği söylenmişti. 10 yılın sonunda birinci basamak lehine hiçbir ilerleme olmadığı gibi bariz bir azalış söz konusudur.

- İBBS-1'e Göre Sağlık Bakanlığı Hastanelerine Müracaatların Tüm Sektörlerdeki Hastanelere Müracaatlar İçindeki Oranı;
  - 2014 Türkiye ortalaması %74 iken
  - İstanbul %66 olarak gerçekleşmiştir.
- 2015 yılı istatistiklerinde bu oranların düşeceği öngörülebilir bir tahmindir. **Devletin sağlık hizmeti sunumundaki oransal üstünlüğü her yıl biraz daha özel sektöre doğru kaymaktadır.**
- Özel sektör hastanelerinden faydalanma oranı en fazla olan il İstanbul'dur. Yine **aile hekimliği birimi başına düşen nüfusun en yüksek olduğu il de İstanbul'dur**

100.000 nüfusa düşen hekim sayısı

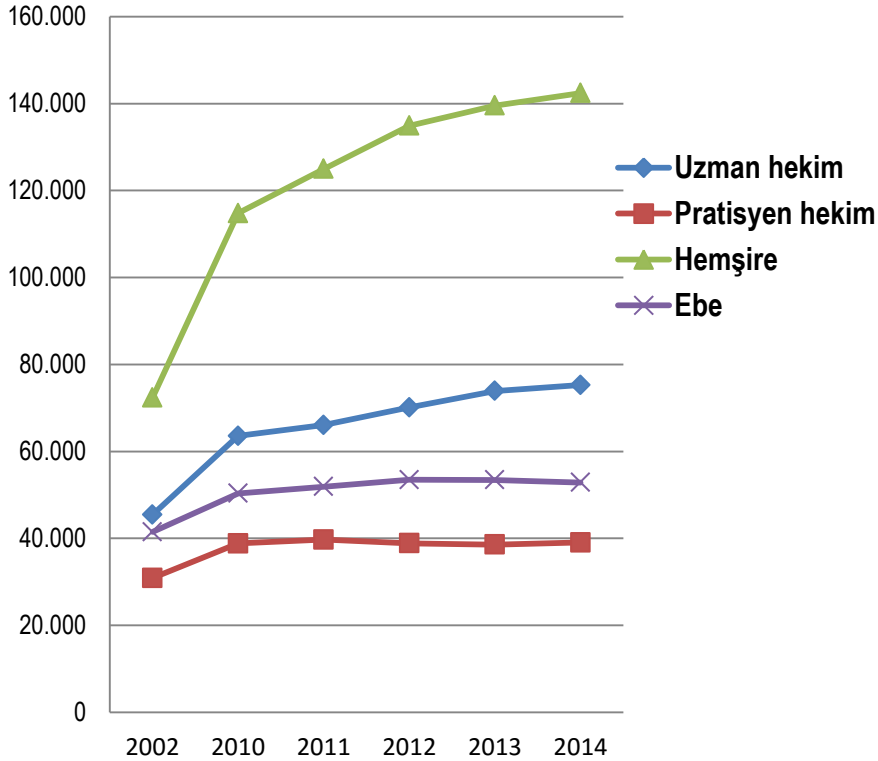

Birinci basamakta çalışan hekim sayısı neredeyse yerinde sayarken uzman hekim sayısında %40'lık artış olmuştur.

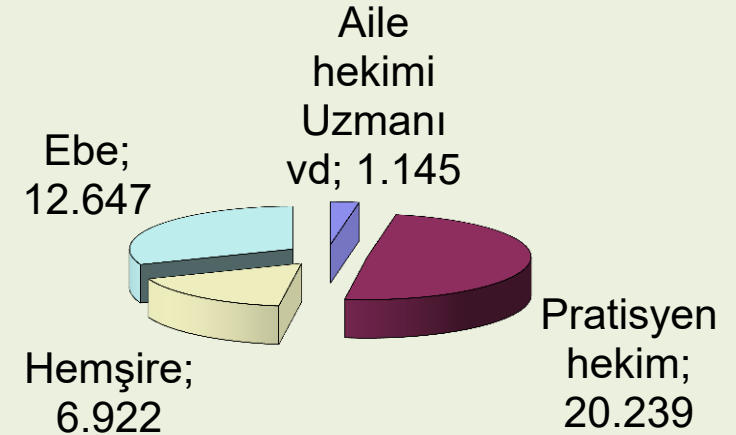
Sağlık politikası 2. Basamağı güçlendirmeyi öncelmiştir.

Halbuki etkili bir birinci basamak sağlık hizmetinin sunulabildiği ülkelerde pratisyen hekim uzman hekim oranı % 70-30 dur.

Sağlık personeli Sayıları Tüm Sektörler

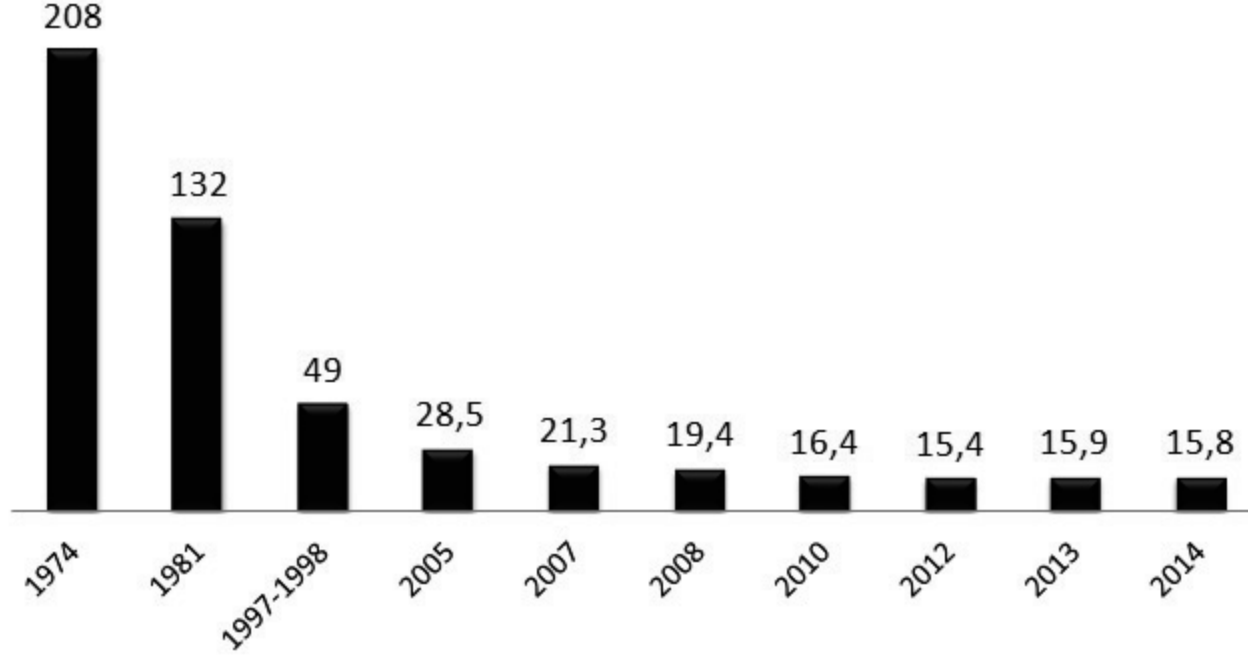

Aile Hekimliği Birimleri

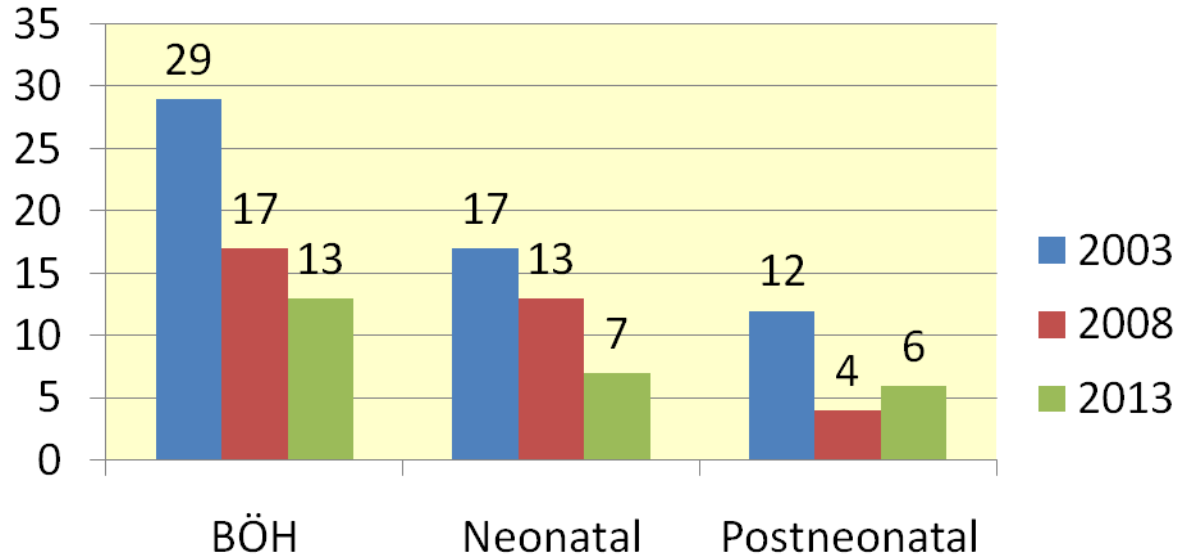
2010 yılından 2015'e kadar Türkiye'de uzman hekim sayısı 11.638 kişi artarken pratisyen hekim sayısı 227 kişi arttırılabildiği. Açıkça uzmanlığa yönlendirme yıllar boyu devam ettirilmiştir. Tüm hemşirelerin sadece %7'si, ebelerin sadece %26'sı aile hekimliği birimlerinde çalışmaktadır. Bu sayılarla nitelikli birinci basamak sağlık hizmeti sunmak olanaksızdır.

Ülkemizde anne ölümlerinin yıllara göre durumu (Yüz bin Canlı Doğumda)

2012 yılından sonra kadının sağlık hakkı ihlalinin en uç, en belirgin göstergelerden biri olan anne ölümleri ülkemizde azalma eğiliminde iken durağandan hafif artmış ve artmakta eğiliminde olması sunulan sağlık hizmetlerinde gelişmelerin önümüzdeki süreçte daha da olumsuzlanacağına ipuçları vermektedir (1).

TNSA 2003, 2008 ve 2013 yılı verilerine göre Türkiye'de bebek ölüm hızlarındaki değişimler

Çocuk sağlığı göstergelerinden olan Bebek Ölüm Hızı (BÖH) yıllar içinde azalmakla birlikte, postneonatal BÖH, 2013 TNSA verilerine göre bir önceki döneme göre %50 artmıştır.

Temel özelliklere göre, tam aşı ve hiç aşı olmamış çocuk yüzdeleri, 2008- 2013

Özellik	2008		2013	
	Tam aşı	Hiç aşı olmamış	Tam aşı	Hiç aşı olmamış
Yerleşim Yeri				
Kent	84.2	1.6	76.5	3.1
Kır	71.0	1.6	64.7	2.0
Bölge				
Batı	84.6	1.6	76.4	4.7
Güney	81.8	1.1	77.4	0.9
Orta	90.0	1.2	77.3	0.4
Kuzey	83.6	0.0	71.1	0.0
Doğu	64.3	2.8	67.6	3.8
Toplam	80.5	1.6	74.1	2.9

**TNSA 2013 raporuna göre tam aşı ve hiç aşı olmamış çocuk yüzdesinin 2008 yılına göre %8 azalarak %74.1'e düşmesi oldukça önemli bir bulgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Diğer önemli bulgu ise hiç aşı olmamışlarda görülen %89 değişim hızına denk gelen artış olmasıdır.

Oysa Sağlık Bakanlığı İstatistik yıllıkları 10 yıldır bebek aşılamaya oranlarını %100'e yakın göstermektedir.

Kızamık vaka sayısı

